

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2022. szeptember 15.*

[A 2022. október 28-i végzéssel kijavított szöveg]

„Előzetes döntéshozatal – 2004/38/EK irányelv – Az uniós polgárokat és családtagjaikat megillető, a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog – A 3. cikk (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja – A »más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek« fogalma – Értékelési szempontok”

A C-22/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Supreme Court (legfelsőbb bíróság, Írország) a Bírósághoz 2021. január 14-én érkezett, 2021. január 13-i határozatával terjesztett elő az

SRS,

AA

és

a **Minister for Justice and Equality**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Jürimäe tanácselnök, N. Jääskinen, M. Safjan, N. Piçarra (előadó) és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– SRS és AA képviselőiben K. Berkeley solicitor, M. Flynn JC és C. O’Dwyer SC,

* Az eljárás nyelve: angol.

- [A 2022. október 28-i végzéssel kijavítva] a Minister for Justice and Equality képviselőjében M. Browne, A. Joyce és J. Quaney, meghatalmazotti minőségben, segítők: D. Brett, D. Conlan Smyth SC és T. O'Connor BL,
  - a cseh kormány képviselőjében M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,
  - a dán kormány képviselőjében J. Nymann-Lindegren és M. Søndahl Wolff, meghatalmazotti minőségben,
  - a holland kormány képviselőjében M. K. Bulterman és J. M. Hoogveld, meghatalmazotti minőségben,
  - a Norvég Királyság képviselőjében J. T. Kaasin és H. Ruus, meghatalmazotti minőségben,
  - az Európai Bizottság képviselőjében E. Montaguti és J. Tomkin, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2022. március 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.) 3. cikke (2) bekezdése első albekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az SRS és AA, valamint a Minister for Justice and Equality (igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter, Írország) között a tartózkodási engedélyt megtagadó határozat megszerzése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2004/38 irányelv (6) preambulumbekkezdése az alábbiakat mondja ki:

„A tágabb értelemben vett család egységének fenntartása érdekében, és az állampolgárság alapján való megkülönböztetés tilalmának sérelme nélkül, a fogadó tagállamnak meg kell vizsgálnia saját nemzeti jogszabályai szerint azon személyek helyzetét, akik nem tartoznak az ezen irányelv szerinti családtagfogalomba, és akik ezért nem élvezik a fogadó tagállamba való automatikus beutazás és az ott-tartózkodás jogát [helyesen: akiket nem illet meg a fogadó tagállamba való beutazás és ott-tartózkodás automatikus joga], hogy el lehessen dönteni, hogy e személyeknek

megadható-e a beutazás és a tartózkodás joga, figyelembe véve az uniós polgárral fennálló kapcsolatukat vagy bármely más körülményt, mint például az uniós polgártól való pénzügyi vagy fizikai függésüket.”

- 4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

2. »családtag«:

- a) a házastárs;
- b) az uniós polgár élettársa, akivel egy tagállam jogszabályai alapján létrejött regisztrált élettársi kapcsolatban él, ha a fogadó tagállam jogszabályai a regisztrált élettársi kapcsolatot a házassággal egyenértékűnek tekintik, és a fogadó tagállam vonatkozó jogszabályaiban megállapított feltételekkel összhangban;
- c) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa egyenesági leszármazottai, akik 21. életévüket nem töltötték be vagy eltartottak;
- d) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa eltartott egyenes ági felmenői.”

- 5 Az említett irányelv „Kedvezményezettek” címet viselő 3. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ezt az irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárookra, akik olyan tagállamba költöznek, vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint az őket kísérő vagy hozzájuk csatlakozó, a 2. cikk 2. pontjában meghatározott családtagjaikra.

2. Az érintett személyek saját jogon való szabad mozgásának és tartózkodásának sérelme nélkül, a fogadó tagállamnak a nemzeti jogszabályaival összhangban meg kell könnyítenie az alábbi személyek beutazását és tartózkodását:

- a) a 2. cikk 2. pontjának hatálya alá nem tartozó más családtagok, állampolgárságukra tekintet nélkül, akik abban az országban, amelyből érkeznek, az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgár eltartottjai, vagy vele egy háztartásban élnek, vagy akik súlyos egészségügyi okokból kifejezetten [helyesen: feltétlenül] az uniós polgár személyes gondoskodását igénylik;

- b) az uniós polgár élettársa, akivel tartós, megfelelően igazolt kapcsolatot tart fenn.

A fogadó tagállam kötelezettséget vállal e személyek személyes körülményeinek alapos vizsgálatára, és megindokolja e személyek beutazásának vagy tartózkodásának megtagadását.”

Az ír jog

- 6 A 2004/38 irányelvet az ír jogrendbe a European Communities (Free Movement of Persons) (No. 2) Regulations 2006 (a személyek szabad mozgásáról szóló európai közösségi rendeletet átültető, 2006. évi 2. sz. rendelet; a továbbiakban: 2006. évi rendelet) ültette át.

- 7 E rendelet 2. cikkének (1) bekezdése, amely a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első albekezdését ülteti át, a következőképpen szól:

„[...]

Uniós polgár »engedéllyel rendelkező családtagja«: bármely olyan családtag, állampolgárságára tekintet nélkül, aki nem minősül az uniós polgár feljogosított családtagjának, és aki a származási országában, a szokásos tartózkodási helyén vagy korábbi tartózkodási helyén

- a) az uniós polgár eltartottja,
- b) az uniós polgárral egy háztartásban él,
- c) súlyos egészségügyi okokból az uniós polgár feltétlen gondoskodására szorul, vagy
- d) az uniós polgár élettársa, akivel tartós, megfelelően igazolt kapcsolatban áll.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 8 Az 1978-ban Pakisztánban született SRS és az 1986-ban szintén Pakisztánban született AA unokatestvérek. SRS a családjával 1997 során költözött az Egyesült Királyságba és 2013-ban szerzett brit állampolgárságot. AA 2010-ben utazott be az Egyesült Királyságba, hogy ott folytassa a Pakisztánban megkezdett felsőfokú tanulmányait. E jogcímen négyéves tanulmányi vízummal rendelkezett, amely nem tette lehetővé számára a munkavégzést, és az SRS lakóhelyéül szolgáló lakásba költözött.
- 9 SRS és AA így együtt éltek többek között SRS szüleivel, egészen addig, amíg SRS 2015 januárjában Írországba távozott. AA, akinek tanulmányi vízuma 2014. december 28-án lejárt, 2015. március 5-én vízum nélkül csatlakozott Írországhoz SRS-hez. Ez utóbbi időponttól kezdve mindketten ugyanabban a lakásban élnek.
- 10 2015. június 24-én AA tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be az igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszterhez egyrészt az SRS-től való pénzügyi függőségére, másrészt az SRS-szel egy háztartásban élő családtagi jogállására hivatkozva. E kérelmet a 2015. december 21-i határozat elutasította, többek között azzal az indokkal, hogy kizárólag az SRS 2013 februárjában történő honosítását követő időszakot lehet figyelembe venni, így azt kell megállapítani, hogy SRS és AA két évnél rövidebb ideig lakott együtt.
- 11 2016 januárjában AA, miután az ügy irataihoz további, annak bizonyítására irányuló dokumentumokat csatolt, hogy 2010 júliusa és 2015 januárja között SRS eltartottja volt, e határozat felülvizsgálatát kérte. 2016. augusztus 15-én az igazságügyi és esélyegyenlőségi miniszter helybenhagyta az említett határozatot azzal az indokkal, hogy bár SRS és AA ugyanazon a lakcímen tartózkodott, nem nyert bizonyítást, hogy SRS „az Egyesült Királyságban ténylegesen e háztartás feje volt”.
- 12 SRS és AA ezt követően keresetet indított a High Court (felsőbíróság, Írország) előtt a 2016. augusztus 15-i határozat megsemmisítése iránt. Azzal érveltek, hogy a „háztartás feje” vonatkozó kritérium nem volt egyértelmű, és semmilyen információval nem rendelkeztek arra vonatkozóan, hogy miként lehet annak megfelelni. 2018. július 25-i ítéletével e bíróság

elutasította e keresetet, megállapítva, hogy a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett olyan „más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek” közé tartozónak minősülés feltétele, annak bizonyítása, hogy ez a polgár a származási országában a „háztartás fejének” minősül.

- 13 SRS és AA fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság, Írország) előtt, többek között arra hivatkozva, hogy a High Court (felsőbbbíróság) megszorítóan értelmezte a „más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek” fogalmát, és nem vette figyelembe a 2004/38 irányelv egyéb nyelvi változatait. 2019. december 19-i határozatával a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) ezt a fellebbezést elutasította. E bíróság úgy vélte, hogy az egy fedél alatt élő személyek nem feltétlenül élnek ugyanabban a háztartásban, és hogy ahhoz, hogy az uniós polgárral egy háztartásban élőknek minősüljenek, a család szerves részének kell lenniük, és a belátható jövőben is annak kell maradniuk, továbbá a fogadó tagállamban egy fedél alatt lakásnak nem pusztán kényelmi okokon kell alapulnia, hanem érzelmi és szociális okokon is.
- 14 SRS-t és AA-t felhatalmazták arra, hogy fellebbezést nyújtsanak be a Supreme Courtoz (legfelsőbb bíróság, Írország), a kérdést előterjesztő bírósághoz. 2020. július 20-án e bíróság e fellebbezést a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett „más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek” fogalmának értelmezésére korlátozta.
- 15 Az említett bíróság rámutat, hogy bizonyos különbségek állnak fenn a 2004/38 irányelv nyelvi változatai között, és megjegyzi, hogy bár a „háztartás feje” kifejezés elavult, hasznos lehet e fogalom megértéséhez. Az említett fogalom egységes értelmezéséhez számos szempontot javasol, amelyek között szerepel az egy háztartásban élés időtartama és célja is. Hozzáteszi, hogy tekintettel az ezen irányelv által követett célra, vagyis az uniós polgárok mozgásának megkönnyítésére irányuló célra, azt is meg kell határozni, hogy az uniós polgárt visszatartaná-e az attól, hogy valamely másik tagállamba utazzon, ha az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett másik családtagja nem tudja őt elkísérni.
- 16 E körülmények között a Supreme Court (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
  - „1) Meghatározható-e az »uniós polgárral egy háztartásban élő személynek« a [2004/38 irányelv] 3. cikk[e (2) bekezdése első albekezdésének a) pontjában] szereplő fogalma e fogalomnak az [Európai] Unió egészében történő egységes alkalmazása érdekében, és ha igen, mi annak fogalom meghatározása?
  - 2) Amennyiben e fogalom nem határozható meg, a nemzeti bíróságoknak milyen állandó tényezőkön alapuló kritériumokat kell bizonyítékként figyelembe venniük az arról történő határozathozataluk során, hogy a szabad mozgás céljából ki minősül az uniós polgárral egy háztartásban élő személynek és ki nem minősül annak?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 17 A kérdést előterjesztő bíróság az együttesen vizsgálandó kérdéseivel lényegében arra kéri a Bíróságot, hogy értelmezze a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontjában szereplő, „más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek” fogalmát, és hogy pontosítsa az e célból figyelembe veendő szempontokat.
- 18 Előljáróban meg kell állapítani, hogy bár a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első albekezdése a nemzeti jogszabályokra utal, ez a hivatkozás – amint arra az Európai Bizottság írásbeli észrevételeiben rámutat – nem az e rendelkezés hatálya alá tartozó személyek meghatározására vonatkozik, hanem azokra a feltételekre, amelyek mellett a fogadó tagállamnak elő kell segítenie e személyek beutazását és tartózkodását.
- 19 Mivel az említett rendelkezés nem tartalmaz kifejezett utalást a tagállamok jogára a „más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek” fogalmának meghatározása céljából, az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy ugyanezen rendelkezést főszabály szerint az egész Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve nem csupán e rendelkezés szövegét, hanem azon szöveggörnyezetet is, amelybe e rendelkezés illeszkedik, és azon szabályozás célkitűzéseit is, amelynek az részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2011. december 21-i Ziolkowski és Szeja ítélet, C-424/10 és C-425/10, EU:C:2011:866, 32. pont; 2019. március 26-i SM [Az algériai *kafala* hatálya alá helyezett gyermek] ítélet, C-129/18, EU:C:2019:248, 50. pont; 2022. február 24-i, A és társai [»Unit-linked« biztosítási szerződések] ítélet, C-143/20 és C-213/20, EU:C:2022:118, 68. pont).
- 20 A 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdése a) pontjának szó szerinti értelmezését illetően először is emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egy uniós jogi rendelkezés valamely nyelvi változatának megfogalmazása nem szolgálhat e rendelkezés értelmezésének kizárólagos alapjául, illetve nem élvezhet elsőbbséget más nyelvi változatokkal szemben. Az uniós jog egyes rendelkezései egységes értelmezésének és alkalmazásának szükségessége kizárja, hogy azokat elszigetelten, valamelyik nyelvi változatukban vizsgálják, ellenben megköveteli, hogy azokat azon szabályozás általános rendszerére és céljára tekintettel értelmezzék, amelynek az a részét képezi (lásd ebben az értelemben: 1977. október 27-i Bouchereau ítélet, 30/77, EU:C:1977:172, 14. pont; 2021. február 25-i Bartosch Airport Supply Services ítélet, C-772/19, EU:C:2021:141, 26. pont).
- 21 A jelen ügyben, noha a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdése a) pontjának egyes nyelvi változataiban használt kifejezéseket – a holland („inwonen”), a spanyol („viva con”) vagy az olasz („convive”) változathoz hasonlóan – úgy lehet értelmezni, hogy azok egy fedél alatt való egyszerű együttélésre utalnak, e rendelkezés más nyelvi változataiban használt kifejezések inkább a családi életre és az egy háztartáson belüli családi életközösséggel kapcsolatos valamennyi tevékenységre és ügyre vonatkoznak, ami többet jelent, mint a pusztán közös lakáshasználatot vagy a kényelmi okokból történő ideiglenes együttélést. Ez a helyzet többek között az említett rendelkezés cseh („domácnost”), német („häusliche Gemeinschaft”), észt („leibkond”), angol („household”) vagy francia („ménage”), magyar („háztartás”), portugál („comunhão de habitação”), szlovák („domácnost”) és finn („samassa taloudessa”) nyelvi változatai esetében.

- 22 Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdése a) pontjának szövegében semmi nem enged arra következtetni, hogy e rendelkezés értelmezéséhez a „háztartás feje” fogalmára kellene támaszkodni. Amint azt ugyanis a főtanácsnok az indítványának 34. pontjában pontosította, ez gyakorlatilag egy olyan kiegészítő feltétel előírását jelentené, amelyet az említett rendelkezés szövege nem tartalmaz.
- 23 A 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdése a) pontjának szó szerinti értelmezését, amelynek értelmében annak érdekében, hogy a „más családtag” e rendelkezés hatálya alá tartozhasson, kapcsolatban kell állnia az érintett uniós polgárral, amelynek tartalma több a pusztán kényelmi okokból történő együttélésnél, az a szövegkörnyezet is alátámasztja, amelybe az említett rendelkezés illeszkedik. Az ugyanezen rendelkezésben szereplő másik két eset ugyanis – ezen irányelv (6) preambulumbekendésével összefüggésben értelmezve – a „más családtagnak” az uniós polgártól való függőségi helyzetére utal. Az első kérdés, vagyis az, amikor e másik családtag az uniós polgár eltartottja, pénzügyi függőségi helyzetre vonatkozik. A második, amikor az uniós polgárnak súlyos egészségügyi okokból feltétlenül és személyesen kell gondoskodnia az érintett „más családtagról”, kifejezetten fizikai függőségi helyzetre utal. Ebben az összefüggésben az alapügyben szóban forgó esetet – vagyis amikor a másik családtag az uniós polgárral közös háztartásban él – úgy kell tekinteni, mint amely szintén egyfajta, ezáltal az e két személy közötti szoros és tartós személyes kapcsolat fennállásán alapuló függőségi helyzetre vonatkozik.
- 24 Ezt az értelmezést támasztja alá továbbá a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja, amely – a (6) preambulumbekendésének fényében – pontosítja, hogy az irányelv célja „a tágabb értelemben vett család egységének fenntartása” azon személyek beutazásának és tartózkodásának megkönnyítése révén, akik ugyan nem tartoznak az uniós polgár „családtagjának” az említett irányelv 2. cikkének 2. pontja szerinti fogalmába, de bizonyos sajátos ténybeli körülményekből adódóan szoros és szilárd családi kapcsolatot tartanak fenn vele (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 5-i Rahman és társai ítélet, C-83/11, EU:C:2012:519, 32. pont; 2019. március 26-i SM [Az algériai *kafala* hatálya alá helyezett gyermek] ítélet, C-129/18, EU:C:2019:248, 60. pont).
- 25 Az uniós polgárnak a 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontjában meghatározott családtagjaitól eltérően ezen uniós polgárnak az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett „más családtagjait” nem az említett polgár fogadó tagállamába való beutazás és tartózkodás joga, hanem csupán az ilyen jog biztosításának lehetősége illeti meg, amint azt az említett irányelv (6) preambulumbekendése kimondja, „figyelembe véve az uniós polgárral fennálló kapcsolatukat vagy bármely más körülményt, mint például az uniós polgártól való pénzügyi vagy fizikai függésüket”. E célból ugyanezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második albekezdése értelmében e „más családtagokat” eljárási garanciák illetik meg, nevezetesen hogy a beutazási és tartózkodási kérelmekre válaszul olyan határozat szülessen, amely a személyes helyzetük alapos vizsgálatán alapul, és figyelembe veszi az összes arra jellemző különleges körülményt, és amelynek elutasítás esetén indokolást kell tartalmaznia (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 5-i Rahman ítélet, C-83/11, EU:C:2012:519, 19–22. pont; 2019. március 26-i SM [Az algériai *kafala* hatálya alá helyezett gyermek] ítélet, C-129/18, EU:C:2019:248, 62. pont).
- 26 E körülmények között ahhoz, hogy valamely „más családtag” a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett, a fogadó tagállamban tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásába élőnek minősülhessen, bizonyítania kell, hogy szoros és tartós személyes kapcsolatban áll e polgárral, amely a két személy közötti tényleges

függőségi helyzetről és olyan családi életközösségről tanúskodik, amely nem csak e tagállam területére való beutazás és ott-tartózkodás céljából jött létre (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 5-i Rahman ítélet, C-83/11, EU:C:2012:519, 38. pont).

- 27 Az ilyen kapcsolat fennállásának értékelése során az uniós polgár és az érintett családtag közötti rokonsági fok kétségtelenül figyelembe veendő tényezőnek minősül. Mindazonáltal, amint arra a főtanácsnok az indítványának 40. és 41. pontjában lényegében rámutatott, az egyes esetek sajátos körülményeitől függően figyelembe kell venni a szóban forgó családi kapcsolat szorosságát, a két személy közötti kapcsolat kölcsönösségét és intenzitását is. E kapcsolatnak olyannak kell lennie, hogy ha a másik érintett családtag akadályoztatva lenne abban, hogy a fogadó tagállamban az uniós polgárral egy háztartásban éljen, annak következtében e két személy közül legalább az egyik sérelmet szenvedne.
- 28 Ugyanakkor nem követelhető meg, hogy az említett kapcsolat olyan legyen, hogy az uniós polgár lemondjon a szabad mozgáshoz való jogának gyakorlásáról, ha e másik családtag nem tudná őt elkísérni a fogadó tagállamba, vagy nem tudna ott csatlakozni hozzá. Az ilyen követelmény ugyanis azt jelentené, hogy a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontja értelmében vett érintett „más családtagot” azonosan kellene kezelni az ezen irányelv 2. cikkének 2. pontjában kifejezetten említett családtagokkal.
- 29 Az uniós polgár és az érintett másik családtagja közötti családi életközösség időtartama szintén fontos tényezőnek minősül, amelyet figyelembe kell venni a tartós személyes kapcsolat fennállásának értékelése során. Ezen időtartamnak az uniós polgár jogállás megszerzésének időpontjától függetlenül is meghatározhatónak kell lennie. A 2004/38 irányelv (6) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontjából ugyanis az következik, hogy az e két egyént összekötő személyes kapcsolat stabilitásának értékeléséhez nemcsak az uniós polgár jogállás megszerzését követő időszakot kell figyelembe venni, hanem az azt megelőző időszakot is.
- 30 Következésképpen az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2004/38 irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben említett „más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek” fogalma azon személyeket jelenti, akik e polgárral szoros és stabil személyes kapcsolatokon alapuló, ugyanazon háztartáson belül, a pusztán kényelmi okokból meghatározott, egyszerű átmeneti együttélésen túlmutató családi életközösség keretében kialakult függőségi viszonyban állnak.

A költségekről

- 31 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK,

a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (2) bekezdése első albekezdésének a) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

az e rendelkezésben említett „más családtagok, akik az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgárral egy háztartásban élnek” fogalma azon személyeket jelenti, akik e polgárral szoros és stabil személyes kapcsolatokon alapuló, ugyanazon háztartáson belül, a pusztán kényelmi okokból meghatározott, egyszerű átmeneti együttélésen túlmutató családi életközösség keretében kialakult függőségi viszonyban állnak.

Aláírások